Archwilio Cymru
Audit Wales

Adroddiad briffio ar ddata ynghylch Gweithlu'r GIG

Medi 2023

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru

Mae'r ddogfen hon yn pdf rhyngweithiol

I lywio drwy'r ddogfen defnyddiwch y botymau ar ochr chwith y dudalen a'r dolenni wedi'u marcio â thestun wedi'i danlinellu

Paratowyd yr adroddiad hwn i’w gyflwyno i’r Senedd o dan Ddeddfau Llywodraeth Cymru 1998.

Archwilio Cymru yw’r enw anstatudol cyfun am Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy’n endidau cyfreithiol ar wahân ac sydd â’u swyddogaethau cyfreithiol eu hunain. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol. O ganlyniad, yn yr Adroddiad hwn, rydym yn cyfeirio’n benodol at yr Archwilydd Cyffredinol neu Swyddfa Archwilio Cymru mewn adrannau lle mae angen bod yn gyfreithiol fanwl.

Os oes arnoch angen y cyhoeddiad hwn mewn fformat a/neu iaith arall, neu os oes gennych unrhyw gwestiynau ynghylch ei gynnwys, cysylltwch â ni gan ddefnyddio’r manylion isod. Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg a byddwn yn ymateb yn yr iaith yr ydych chi wedi’i defnyddio.

Archwilio Cymru

1 Cwr y Ddinas

Stryd Tyndall

Caerdydd, CF10 4BZ

Ffôn 02920 320 500

E-bost post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.cymru

Twitter @WalesAudit

This document is also available in English

Mae gweithlu'r GIG yn wynebu nifer o heriau sylweddol

Rhagair

Cyhoeddwyd y Cynllun Gweithredu Cenedlaethol ar gyfer y Gweithlu gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2023 mewn ymateb i'r pwysau cynyddol o ran y gweithlu a oedd yn cael eu profi gan y GIG yng Nghymru.

Mae'r Cynllun Gweithredu, sy'n adeiladu ar y Strategaeth 10 mlynedd ar gyfer y Gweithlu Iechyd a Gofal Cymdeithasol, yn gydnabyddiaeth i'r angen i weithredu'n gyflymach i fynd i'r afael â'r heriau o ran y gweithlu y mae'r GIG yng Nghymru'n eu hwynebu ar hyn o bryd.

Er bod y gweithlu yn GIG Cymru wedi profi twf nodedig dros y blynyddoedd diwethaf, mae materion hirsefydlog mewn perthynas â recriwtio a chadw wedi cael eu helaethu ac fe ychwanegwyd atynt gan bandemig Covid-19. Mae staff sy'n flinedig ac mewn perygl o ddiffygio'n gweithio mewn system sy'n gweld mwy o alw wrth i wasanaethau geisio adfer ac ymdrin ag ôl-groniadau yn ogystal â phwysau dwysach ym maes gofal heb ei gynllunio.

Disgrifiodd fy adroddiad Gofalu am y Gofalwyr y camau gweithredu cadarnhaol a oedd yn cael eu cymryd i gefnogi staff trwy'r pandemig. Fodd bynnag, er gwaethaf yr ymdrechion hyn mae gweithlu'r GIG yn dal i fod dan bwysau gyda niferoedd uchel o swyddi gwag, lefelau uwch o absenoldeb oherwydd salwch, lefelau uwch o drosiant staff a dibyniaeth barhaus a chynyddol ar staff dros dro a staff asiantaeth i lenwi bylchau yn y gweithlu.

Mae cynllun gweithredu cenedlaethol Llywodraeth Cymru'n amserol ac mae angen iddo gael ei ategu gan broses gadarn i gynllunio'r gweithlu yng nghyrff unigol y GIG. Mae Archwilio Cymru wrthi ar hyn o bryd yn archwilio'r dull o gynllunio'r gweithlu ym mhob un o 12 corff y GIG yng Nghymru.

Mae'r adroddiad briffio hwn ar ddata wedi'i fwriadu i helpu i gyd-destunoli'r gwaith hwnnw trwy ddwyn ynghyd ystod o fetrigau a thueddiadau sy'n helpu i enghreifftio'r heriau y mae angen mynd i'r afael â hwy yn lleol ac yn genedlaethol. Mae'r heriau hynny'n sylweddol ac nid ydynt yn unigryw i Gymru; fodd bynnag, rhaid mynd i'r afael â hwy er mwyn i'r GIG ddal i fod yn addas ar gyfer y diben ac yn lle boddhaus i weithio.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Ffeithiau allweddol

£5.64 biliwn - Cost y gweithlu

£325 miliwn o wariant ar asiantaethau

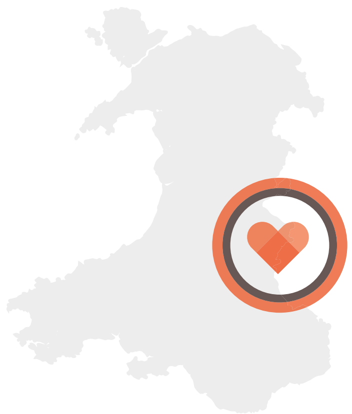

1.4 miliwn** o ddiwrnodau gwaith wedi'u colli i absenoldeb oherwydd salwch yn 2022

Oddeutu **6,800** o swyddi gwag ym mis Mawrth 2022

9,153 o feddygon ar gofrestr y CMC wedi'u hyfforddi'n wreiddiol yng Nghymru a **3,975** ohonynt yn dal i fod yng Nghymru ym mis Chwefror 2023

Twf o **27%** yng ngweithlu'r GIG rhwng 2012-13 a 2022-23

38,901 o nyrsys wedi'u haddysgu yng Nghymru a **26,500** ohonynt yn dal i fod yng Nghymru (Medi 2022)**

91,404 o staff cyfwerth ag amser llawn (CagALl)* - cyfanswm gweithlu'r GIG

Mae'r data ar gyfer y cyfnod 2022-23 oni nodir yn wahanol

*darperir talfyriadau a therminoleg yng nghefn yr adroddiad briffio hwn

**amcangyfrifon

Negeseuon allweddol

Mae lefelau gweithlu'r GIG wedi cynyddu dros amser, ond ceir risg nad yw niferoedd nyrsio, y gweithlu ar gyfer rhai arbenigeddau meddygol yn cynyddu'n unol â'r galw

Mae costau'r gweithlu wedi tyfu'n sylweddol, oherwydd bod lefelau'r gweithlu wedi cynyddu ac y bu newid i gymysgedd mwy cyfoethog o raddau staff

Cymru sydd â'r lefel gydradd isaf o feddygon yn berthynol i'r boblogaeth yn y DU

Mae dibyniaeth ar staff asiantaeth yn cynyddu, mae'n cynrychioli oddeutu 5.5% (£325 miliwn) o gyfanswm costau'r gweithlu yn GIG Cymru

Mae tueddiadau cyffredinol yn dangos bod trosiant staff yn cynyddu

Ceir amrywiad sylweddol mewn absenoldeb oherwydd salwch ond yn gyffredinol, mae lefelau absenoldeb yn uchel ac wedi tyfu. Mae'r gyfradd absenoldeb oherwydd salwch o 6.9% yn 2022-23 yn cyfateb i oddeutu 1.4 miliwn o ddiwrnodau gwaith

Mae GIG Cymru'n dod yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal ond mae mwy i'w wneud o hyd

Mae Cymru'n tyfu ei gweithlu ei hun, gyda niferoedd cynyddol o nyrsys a meddygon yn hyfforddi. Er gwaethaf hyn, mae dibyniaeth fawr o hyd ar staff meddygol o'r tu allan i Gymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

01 Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Holl staff GIG Cymru

Arddangosyn 1: Lefelau staff GIG Cymru, 2012 i 2023

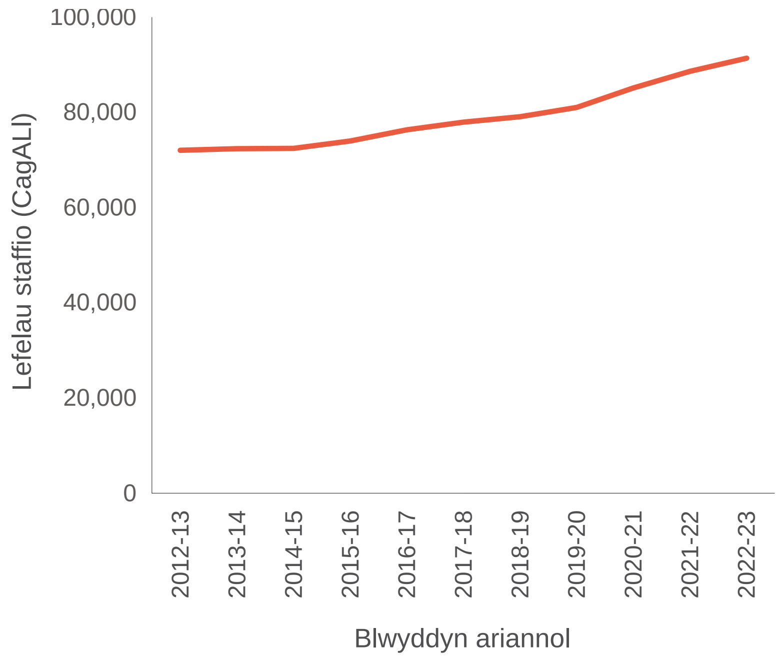

Ffynhonnell: StatsCymru

Rhwng 2012-13 a 2022-23, bu cynnydd o oddeutu 27% ar y cyfan yng Ngweithlu'r GIG yng Nghymru.

Ond nid yw'r twf hwnnw mewn staffio'n unffurf ar draws pob grŵp staff. Mae GIG Cymru wedi profi twf sylweddol mewn staff Ambiwlansys a staff gweinyddol ac ystadau.

Ar yr un pryd mae lefelau cynorthwywyr gofal iechyd a staff cymorth wedi lleihau ac mae nyrsio wedi profi peth twf, er mai cyfyngedig yw wedi bod.

Sylwer: Bu rhai newidiadau i'r diffiniadau ar gyfer grwpiau staff dros y ffrâm amser hon. Bydd hyn yn berthnasol i bob dadansoddiad sy'n gysylltiedig â 'grwpiau staff' yn yr adroddiad briffio hwn.

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Arddangosyn 2: Newid canrannol yn niferoedd staff GIG Cymru rhwng 2012-13 a 2022-23, fesul grŵp staff

	2012-13	2022-23	Newid canrannol
Gweinyddol ac ystadau	15039	22731	51.1%
Staff Ambiwlansys	1937	2749	41.9%
Gwyddonol, therapiwtig a thechnegol	11549	15971	38.3%
Meddygol a deintyddol	5917	7836	32.4%
Nyrsio, bydwreigiaeth ac ymwelwyr iechyd	31176	36113	15.8%
Staff anfeddygol eraill	124	126	1.8%
Cynorthwywyr gofal iechyd a staff cymorth eraill	6259	5878	-6.1%
Yr holl staff	**72002**	**91404**	**26.9%**

Ffynhonnell: StatsCymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Gweithlu meddygol

Mae **Arddangosyn 3** yn dangos cynnydd o oddeutu 32% yn y gweithlu meddygol a deintyddol dros y degawd diwethaf. Fel cymhariaeth sylfaenol, mae hyn yn gyson fwy neu lai â'r cynnydd mewn atgyfeiriadau cyn y pandemig.

Arddangosyn 3: Newid yn y gweithlu meddygol a deintyddol rhwng 2012-13 a 2022-23

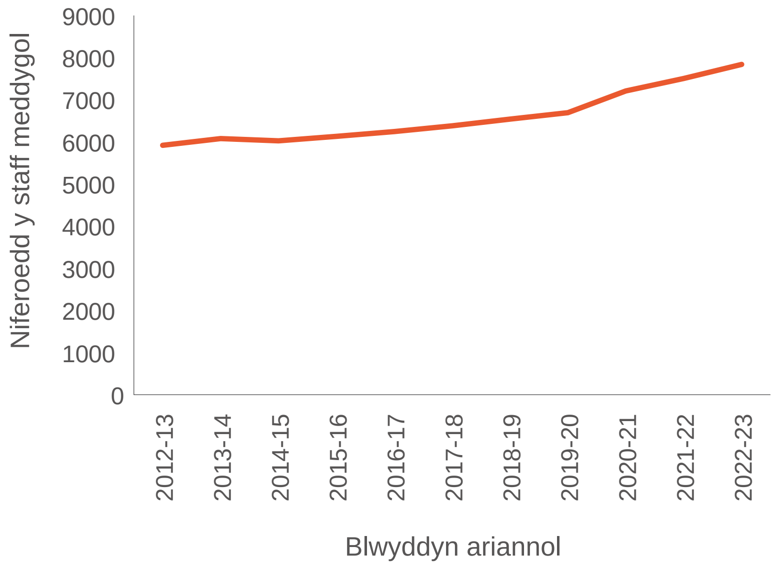

Ffynhonnell: StatsCymru

Mae **Arddangosyn 4** yn dangos newidiadau yn niferoedd yr atgyfeiriadau a'r gweithlu meddygol ar gyfer arbenigeddau penodol sy'n trin niferoedd uchel o achosion. Ar gyfer rhai arbenigeddau, mae hyn yn codi cwestiynau ynghylch capasiti a galw.

Arddangosyn 4: Newid mewn atgyfeiriadau a staffio rhwng 2012-13 a 2022-23

	% y newid yn niferoedd yr atgyfeiriadau	% y Newid yn y gweithlu meddygol
Llawfeddygaeth gyffredinol	+28%	+12%
Offthalmoleg	+56%	-2%
Y Glust, y Trwyn a'r Gwddf	-1%	+21%
Gynecoleg	+29%	+9%
Trawma ac orthopaedeg*	-5%	+17%

Sylwer: *Rydym yn disgwyl bod y gostyngiad mewn atgyfeiriadau orthopedig wedi deillio o wasanaethau cymunedol sy'n helpu i reoli'r galw mewn gwahanol ffyrdd.

Yn ôl Nesaf

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Y Gweithlu Meddygon Teulu (Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol)

Mae cyfanswm y meddygon teulu yng Nghymru wedi aros yn gyson dros y 10 mlynedd ddiwethaf ar oddeutu 2,000 (cyfrif pennau). Fodd bynnag, mae disgwyl i'r galwadau ar wasanaethau meddygon teulu barhau i gynyddu.

Y rheswm dros hyn yw y rhagwelir y bydd y gyfran o'r boblogaeth sy'n oedrannus yn tyfu. Yn gysylltiedig â hyn bydd angen cynyddol i reoli cyflyrau cronig yn y gymuned.

Dros y 10 mlynedd ddiwethaf mae nifer y meddygon teulu am bob 10,000 o bobl 65 oed a throsodd wedi lleihau oddeutu 14%.

Yn y dyfodol, rydym yn disgwyl cynnydd o oddeutu 17% mewn pobl dros 65 oed yn y 10 mlynedd nesaf (Ffynhonnell: StatsCymru).

Nodiadau:

Ystyr meddyg teulu yw meddyg sydd wedi'i hyfforddi mewn meddygaeth gyffredinol ac sy'n gweithio yn y gymuned leol.

Mae meddygon teulu'n gynyddol yn gweithio'n rhan-amser a allai effeithio ar gapasiti ar y cyfan mewn gofal sylfaenol os bydd hyn yn parhau. O ganlyniad, mae practisau'n dechrau newid i fodelau tîm amlddisgyblaethol i helpu i ateb y galw.

Gallai newidiadau i'r modd y mae data ar y gweithlu meddygon teulu'n cael ei gasglu a'r modd yr adroddir arno effeithio ar gymariaethau dros y cyfnod o 10 mlynedd.

Arddangosyn 5: Cyfanswm y meddygon teulu (cyfrif pennau) am bob 10,000 o bobl dros 65 oed, 2012-2023

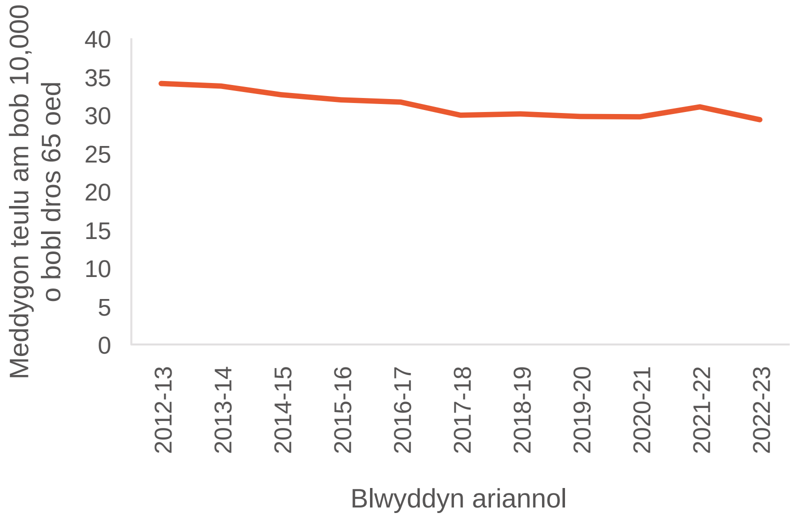

Ffynhonnell: StatsCymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Y gweithlu deintyddion

Mae **Arddangosyn 6** yn dangos twf o oddeutu 13% yn niferoedd y deintyddion rhwng 2012-13 a 2021-22.

Arddangosyn 6: Niferoedd deintyddion yng Nghymru (cyfrif pennau)

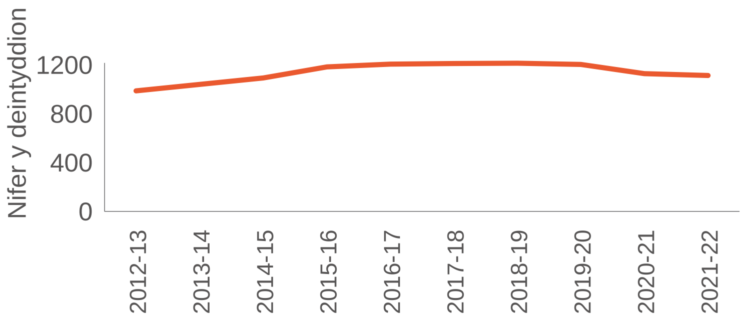

Ffynhonnell: StatsCymru, Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol

Nodiadau:

Nid yw niferoedd deintyddion yn cynnwys deintyddion mewn ysbytai. Mae'r holl ddata'n ymwneud â 2021-22 ac eithrio'r Alban, sy'n defnyddio'r data diweddaraf sydd ar gael, sef 2019.

Cyflwynir y data fel 'cyfrif pennau' ac nid 'cyfwerth ag amser llawn'. Bydd rhai deintyddion yn gwneud gwaith preifat hefyd, sy'n cyfyngu ar eu capasiti ar gyfer deintyddiaeth gymunedol y GIG.

Mae **Arddangosyn 7** yn dangos yr amrywiad mewn deintyddion cofrestredig yn berthynol i'r boblogaeth yn ardaloedd y gwahanol Fyrddau Iechyd.

Arddangosyn 7: Niferoedd y deintyddion am bob 10,000 o bobl (cyfrif pennau), fesul bwrdd iechyd, 2021-22

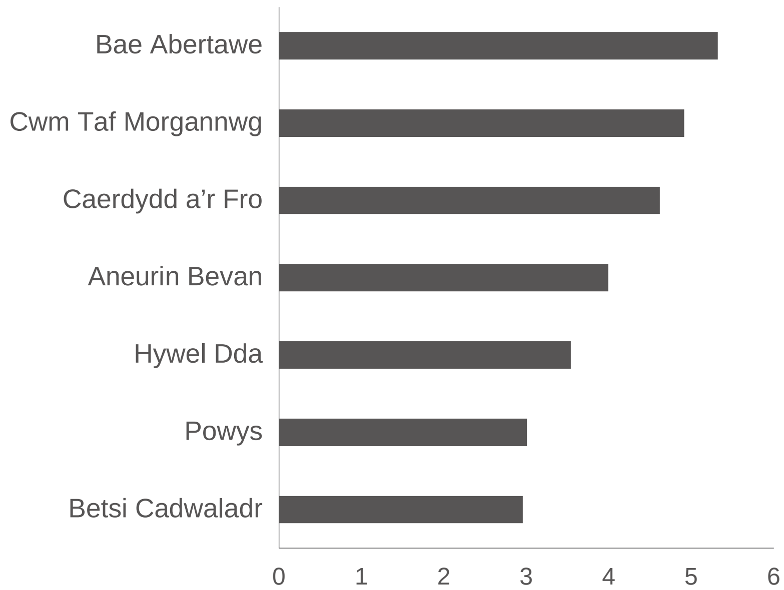

Ffynhonnell: StatsCymru, Gwasanaeth Deintyddol Cyffredinol

Yn ôl Nesaf

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Newid yn y cymysgedd o raddau

Agenda ar gyfer Newid yw'r system gyflogau genedlaethol ar gyfer y mwyafrif o staff y GIG.

Mae cyfraddau cyflogau Agenda ar gyfer Newid yn dechrau ar oddeutu £20,000 ar gyfer y gyfradd isaf ym Mand 1 ac yn codi i £109,000 unwaith y cyrhaeddir pen uchaf band 9.

Mae **Arddangosyn 8a** yn dangos bod bandiau cyflogau uwch yn cynyddu'n gymesur ar gyfradd uwch. Uwch swyddi clinigol a rheoli yw rolau ym Mandiau 8 a 9 fel rheol. Mae'r twf hwn yn adlewyrchu defnydd cynyddol o uwch ymarferwyr, er enghraifft uwch ymarferwyr nyrsio, sy'n cyflawni rhai o'r rolau clinigol a arferai gael eu cyflawni gan staff meddygol.

O ran niferoedd gwirioneddol y staff, gwelir y cynnydd mwyaf rhwng 2013 a 2023 ym Mand 7 ac is.

Arddangosyn 8a: Newid yn lefelau staffio GIG Cymru rhwng mis Mawrth 2013 a 2023 yn ôl bandiau 1 i 9 yr 'Agenda ar gyfer Newid'

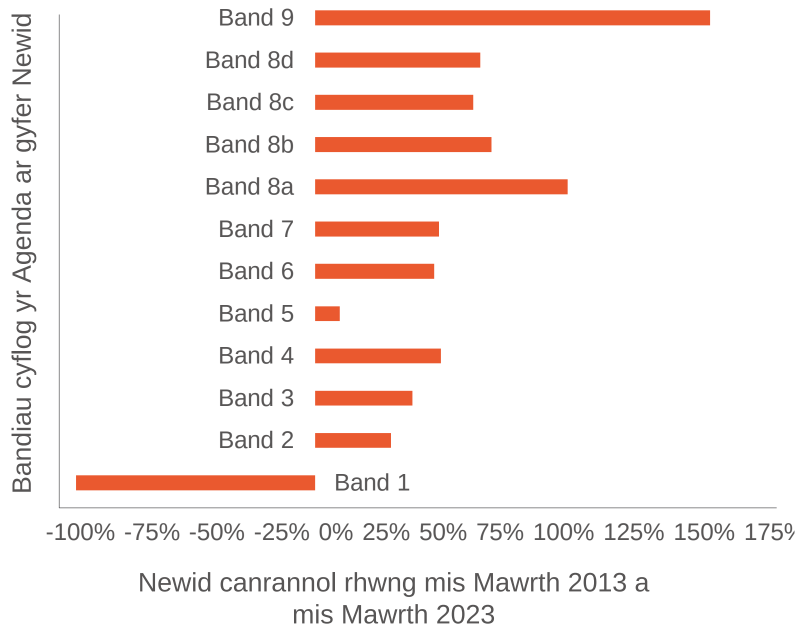

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Yn ôl Nesaf

Sut y mae gweithlu’r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu’r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu’r GIG yng Nghymru’n cymharu â gweddill y DU

Beth yw’r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae’r GIG yng Nghymru’n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw’r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw’r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru’n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Newid yn y cymysgedd o raddau

Arddangosyn 8b: Newid yn lefelau staffio GIG Cymru rhwng mis Mawrth 2013 a 2023 yn ôl bandiau 1 i 9 yr ‘Agenda ar gyfer Newid’

Band AagN	Niferoedd staff yn 2023	Newid yn niferoedd y staff rhwng 2013 a 2023
Band 9	219	+132
Band 8d	407	+159
Band 8c	879	+334
Band 8b	1430	+580
Band 8a	3554	+1756
Band 7	10260	+3326
Band 6	15875	+5009
Band 5	16886	+1468
Band 4	9034	+2961
Band 3	12247	+3355
Band 2	16367	+3722
Band 1*	129	-1579

*Sylwer: Mae’r gostyngiad sylweddol mewn staff Band 1 wedi deillio o gau’r raddfa i staff sy’n newydd-ddyfodiaid

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

02 Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Tuedd costau gweithlu Byrddau Iechyd

Mae **Arddangosyn 9** yn dangos y duedd yng nghyfanswm gwirioneddol costau cyflogau Byrddau Iechyd, gyda gwariant ar gyflogau'n cynyddu 66% rhwng 2017-18 a 2022-23.

Arddangosyn 9: Cyfanswm costau cyflogau Blynyddol Byrddau Iechyd GIG Cymru

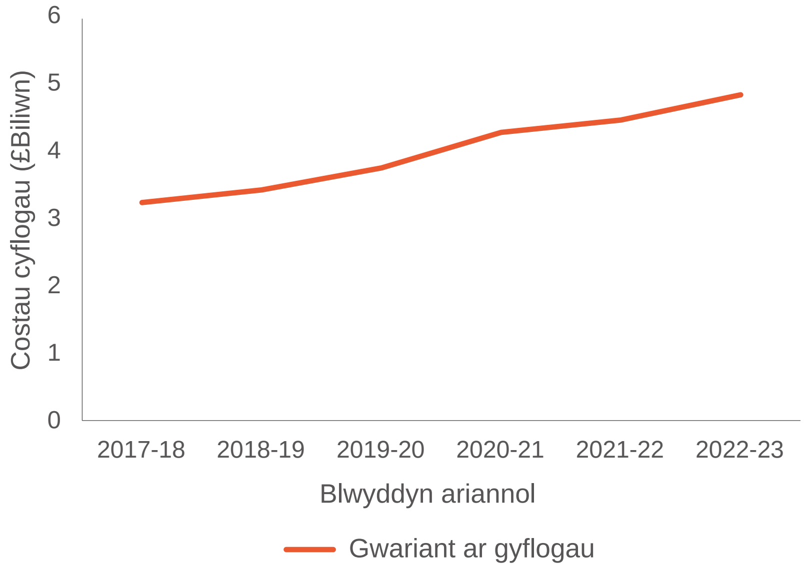

Ffynhonnell: Ffurflenni Monitro misol a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Tuedd costau gweithlu Byrddau Iechyd

Mae **Arddangosyn 10** yn dangos costau cyflogau cyfartalog Byrddau Iechyd ledled Cymru. Ar y cyfan, mae cyflogau'n weddol gyson, er bod costau cyflogau ychydig yn is mewn ardaloedd gwledig.

Sylwer:

Bydd costau cyflogau Bwrdd Iechyd Addysgu Powys yn is ar gyfartaledd, am bod lefelau sylweddol is o ran staff meddygol.

Nid yw costau cyflogau cyfartalog yn adlewyrchu cyflogau cyfartalog yn uniongyrchol. Mae cyfanswm costau cyflogau'n uwch am y byddant yn cynnwys cyfraniadau Yswiriant Gwladol a chyfraniadau i gynlluniau pensiwn gan gyflogwyr.

Mae'r siart yn dangos Byrddau Iechyd yn unig. Nid ydym wedi dadansoddi'r cyrff iechyd eraill yng Nghymru gan eu bod yn cyflawni swyddogaethau sylweddol wahanol ac y byddent yn gymaryddion annheg.

Arddangosyn 10: Cyflogau cyfartalog staff, 2022-23

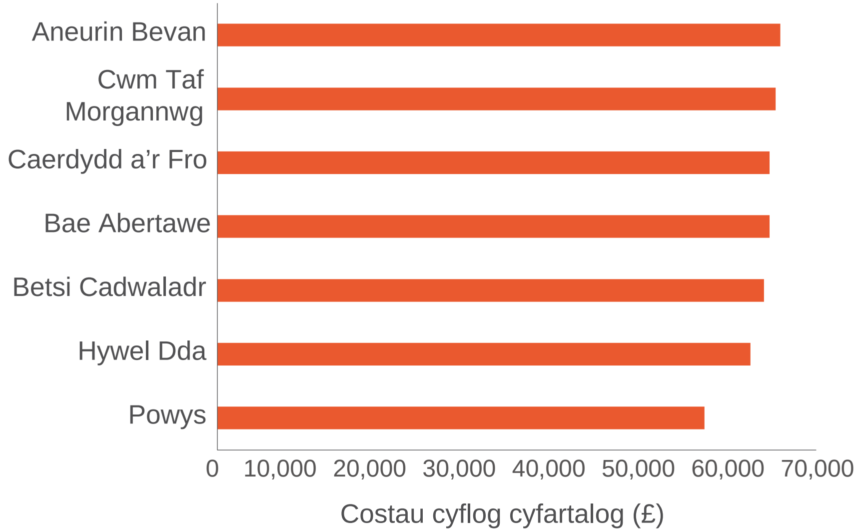

Ffynhonnell: Data StatsCymru ar y gweithlu a Ffurflenni Monitro Misol a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru

Yn ôl Nesaf

Sut y mae gweithlu’r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu’r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu’r GIG yng Nghymru’n cymharu â gweddill y DU

Beth yw’r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae’r GIG yng Nghymru’n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw’r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw’r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru’n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

03 Sut y mae lefelau gweithlu’r GIG yng Nghymru’n cymharu â gweddill y DU

Cymharu staff meddygol a deintyddol gofal sylfaenol y GIG

Mae **Arddangosyn 11** yn dangos bod niferoedd y meddygon sydd wedi’u cofrestru gyda’r Cyngor Meddygol Cyffredinol yng Nghymru, yn berthynol i’r boblogaeth, yn llai nag yn Lloegr a’r Alban a’r un fath â Gogledd Iwerddon.

Mae’r data’n seiliedig ar niferoedd y meddygon sydd wedi’u trwyddedu a’u cofrestru i ymarfer ym mhob gwlad.

Mae **Arddangosyn 12** yn dangos, yn gymharol, bod niferoedd y deintyddion gofal sylfaenol yn is nag yn yr Alban a Gogledd Iwerddon ond yn uwch nag yn Lloegr.

Arddangosyn 11: Nifer y Meddygon (cyfrif pennau) am bob 100,000 o bobl, fesul gwlad, Ionawr 2023

Lloegr	Yr Alban	Cymru	Gogledd Iwerddon
4.4	4.35	4.1	4.1

Ffynhonnell: Dadansoddiad Archwilio Cymru o GMC data explorer

Arddangosyn 12: Nifer y deintyddion sydd wedi’u cofrestru i ymarfer (am bob 100,000 o bobl), fesul gwlad, 2021-22

Yr Alban	Gogledd Iwerddon	Cymru	Lloegr
62.2	60.2	45.7	42.9

Ffynhonnell: StatsCymru, NHS Scotland, NHS Digital England, Health and Social Care Northern Ireland

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

04 Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

Trosiant staff blynyddol

Mae trosiant staff ar lefel Cymru gyfan wedi cynyddu dros y blynyddoedd diwethaf, gyda brig yn 2021-22 yn gysylltiedig yn rhannol â staff ar gontractau byrdymor a gyflogwyd yn ystod y pandemig. Ar y cyfan yn 2021-22, fe wnaeth dros 10,000 o aelodau o staff CagALI adael cyrff y GIG yng Nghymru gydag **Arddangosyn 14** yn dangos y rhesymau mwyaf cyffredin. Gwelir y trosiant uchaf ar gyfer grwpiau staff nyrsio a bydwreigiaeth cofrestredig gyda thros 2,500 o ymadawyr tra bo **Arddangosyn 15** yn dangos amrywiad ar draws cyrff y GIG. Mae trosiant uchel yn cyflwyno her sylweddol i gyrff iechyd o ran recriwtio, sefydlu a chostau hyfforddi cysylltiedig a gall effeithio'n negyddol ar barhad gwasanaethau.

Arddangosyn 13: Trosiant staff Cymru Gyfan ym mis Mawrth ym mhob blwyddyn ariannol

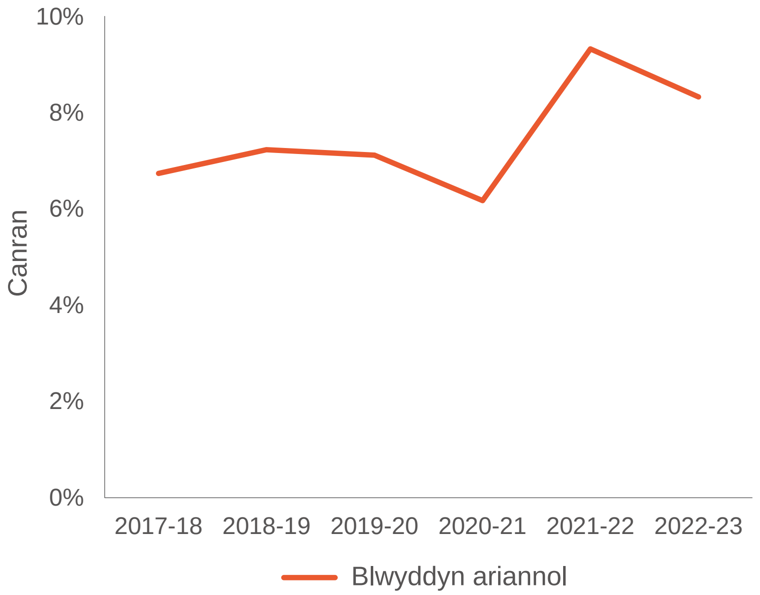

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Trosiant staff blynyddol

Arddangosyn 14: Ymadawyr o blith staff yn 2021-22 yn ôl rheswm

Ymddiswyddo'n Wirfoddol – Arall/Anhysbys	30%
Oedran Ymddeol	26%
Diwedd Contract am Gyfnod Penodol	13%
Ymddiswyddo'n Wirfoddol - Adleoli	12%
Ymddiswyddo'n Wirfoddol – Cydbwysedd rhwng Bywyd a Gwaith	8%

Ffynhonnell: Ffurflenni gan gyrff iechyd GIG Cymru

Arddangosyn 15: Trosiant staff yn ôl sefydliad, 2022-23

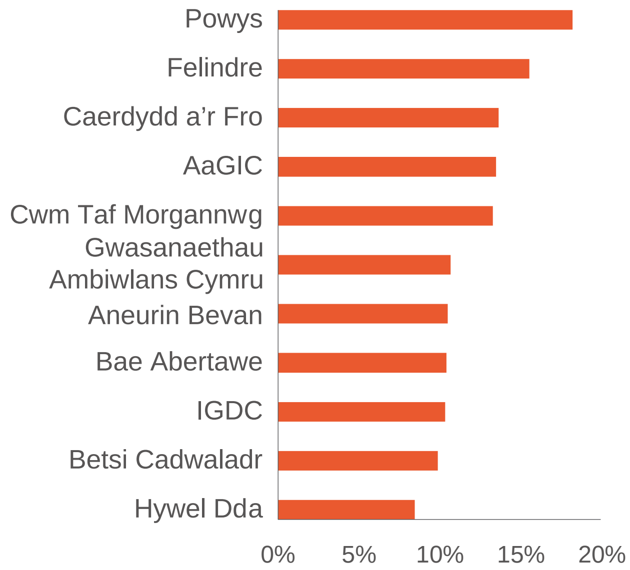

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Sylwer: mae trosiant staff sefydliadau unigol yn uwch na throsiant staff Cymru gyfan gan y gall aelod o staff symud o un sefydliad yng Nghymru ac ymuno ag un arall yng Nghymru. Byddai hyn yn cyfrif fel trosiant ar gyfer corff unigol. Ni fyddai'n cyfrif fel trosiant ar lefel Cymru gyfan. Dim ond staff sy'n gadael GIG Cymru'n gyfan gwbl y mae trosiant Cymru gyfan yn ei gynnwys.

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Ymddeol yn GIG Cymru

Mae niferoedd cynyddol o staff yn GIG Cymru yn ymddeol. Er bod y niferoedd i'w gweld yn fach o'i gymharu â'r 106,000 o staff fwy neu lai a oedd yn cael eu cyflogi yn 2022-23, maent yn golygu colli capasiti, profiad a gwybodaeth.

Gallai proffil oedran gweithlu'r GIG a ddangosir un **Arddangosydd 17** fod yn her sylweddol dros y degawd nesaf hefyd. Gallai oddeutu 35% o'r gweithlu gyrraedd neu fod uwchlaw'r oedran ymddeol cyfartalog cyfredol sef 61.

Arddangosyn 16: Niferoedd a Chanran Cymru Gyfan ar gyfer staff y GIG a wnaeth ymddeol yn flynyddol, 2017- 2023

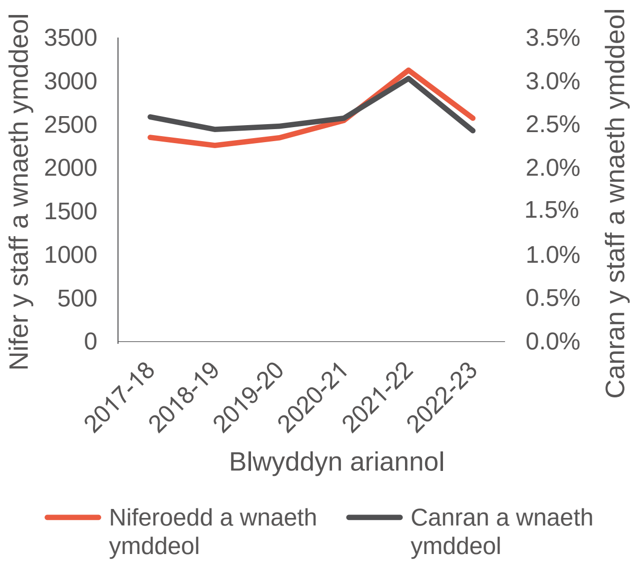

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Arddangosyn 17: Proffil oedran gweithlu GIG Cymru, Medi 2022

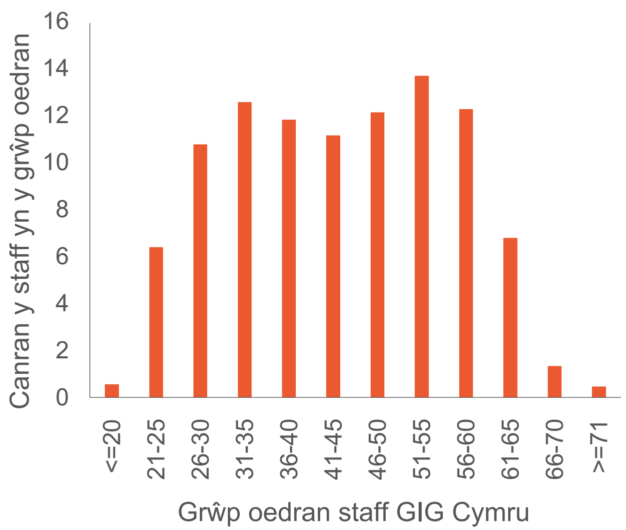

Ffynhonnell: StatsCymru

Sut y mae gweithlu’r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu’r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu’r GIG yng Nghymru’n cymharu â gweddill y DU

Beth yw’r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae’r GIG yng Nghymru’n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw’r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw’r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru’n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Swyddi gwag yn GIG Cymru – fesul grŵp staff

Fe ofynnom ni i sefydliadau’r GIG ddarparu niferoedd cytunedig eu swyddi staff (nifer cytunedig y swyddi staff a gyllidir mewn sefydliad) a niferoedd y staff mewn swyddi. O ran y sefyllfa ym mis Mawrth 2022, roedd hyn yn dynodi oddeutu 6,800 o swyddi gwag CagALI, ac o’r rhain roedd:

- Bron i 2,500 o swyddi nyrsio a bydwreigiaeth CagALI gwag
- 1,450 o swyddi meddygol a deintyddol CagALI gwag
- Dros 900 o swyddi gweinyddol a chlerigol gwag.

Er ei bod yn bosibl nad yw rhai swyddi gwag ond yn cael effaith gyfyngedig ar ddarparu gwasanaethau, bydd y darlun cyffredinol o ran galw uchel am wasanaethau ar y cyd â lefelau swyddi gwag uchel a dibyniaeth ar staff dros dro, mewn rhai meysydd, yn ychwanegu pwysau at y gweithlu, yn effeithio ar les staff a gallai beryglu ansawdd gofal neu fynediad ato.

Arddangosyn 18: Swyddi gwag yn ôl grŵp o staff (CagALI), Mawrth 2022, GIG Cymru i Gyd (heb gynnwys gwasanaethau gofal sylfaenol)

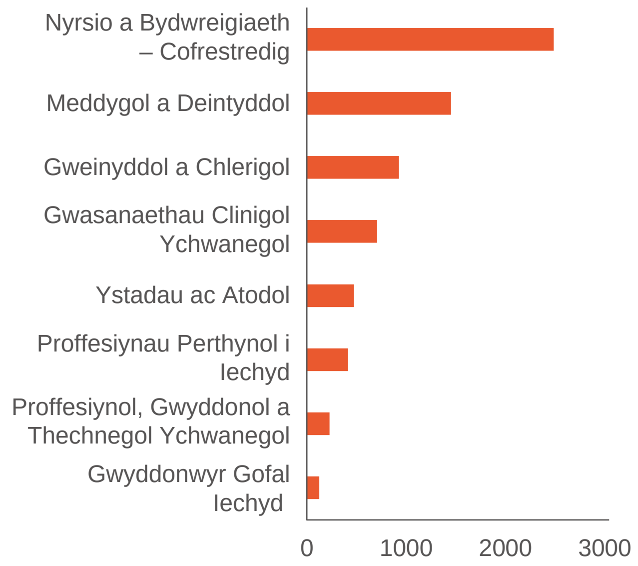

Ffynhonnell: Ffurflenni gan gyrff iechyd GIG Cymru

Nodiadau am ansawdd y data:

- Cyfrifwyd swyddi gwag fel y bwlch rhwng nifer y swyddi staff a niferoedd y staff yn eu lle. Nid yw gorstaffio mewn un grŵp o staff wedi cael ei gyfrif yn erbyn tanstaffio mewn un arall h.y. nid yw 50 yn ormod o weithwyr gweinyddol a chlerigol yn gwrthbwyso diffyg o 50 o feddygon. Rydym felly wedi cyfrif y diffyg staff o’i gymharu â nifer y swyddi staff ar gyfer pob grŵp o staff yn unig ac nid ydym wedi gwrthbwyso hyn â gorstaffio mewn grŵp arall.
- *Mae’r cyhoeddiad diweddar ‘Niferoedd nyrsio’ gan y Coleg Nyrsio Brenhinol yng Nghymru’n dynodi bod swyddi nyrsio gwag wedi cynyddu i fwy na 2,900 yn y flwyddyn 2022-23.

Sut y mae gweithlu’r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu’r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu’r GIG yng Nghymru’n cymharu â gweddill y DU

Beth yw’r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae’r GIG yng Nghymru’n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw’r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw’r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru’n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Swyddi gwag yn GIG Cymru – fesul sefydliad

Mae **Arddangosyn 19** yn dangos canran y swyddi gwag yn erbyn cyfanswm y swyddi staff. Mae’n dangos bod yr holl gyrff yn gweithredu mewn amgylchedd lle maent yn gorfod ymdopi â llai o staff nag y mae eu hangen arnynt ar hyn o bryd.

Gall amrywiad fesul corff iechyd ddeillio o heriau sefydliadol penodol o ran recriwtio neu gadw staff, dulliau ar gyfer cyfrifo nifer y swyddi staff, maint y sefydliad, a’r modd y cymhwysir rheolaethau ar swyddi gwag.

Sylwer: Gweler y sleid flaenorol ynghylch y cyfrifiad ar gyfer lefelau swyddi gwag.

Arddangosyn 19: Swyddi gwag fel canran o gyfanswm y swyddi staff, Mawrth 2022

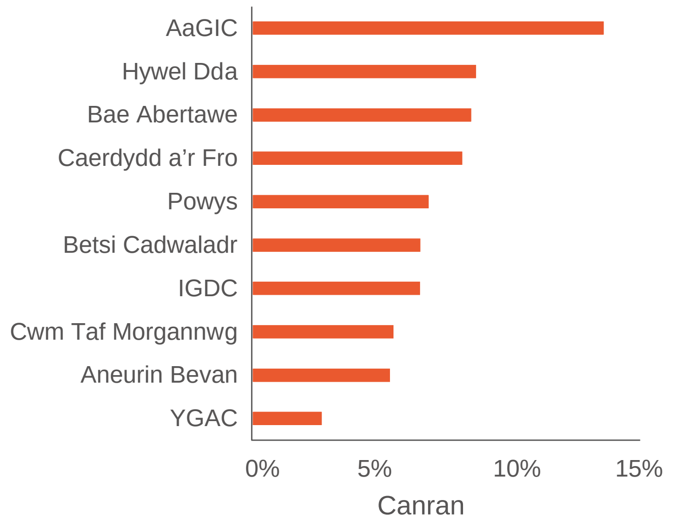

Ffynhonnell: Ffurflenni gan gyrff iechyd GIG Cymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

05 I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Tuedd flynyddol yn nefnydd GIG Cymru o staff asiantaeth

Ceir twf amlwg a sylweddol yn y defnydd o staff asiantaeth gan gyrff iechyd Cymru.

Mae canlyniadau'r pandemig yn amlwg wedi bod yn ffactor canolog yn y cynnydd hwn. Fodd bynnag, ar gyfer 2022-23, mae defnydd o staff asiantaeth yn dal i gynyddu.

O ystyried bod Covid-19 yn cael llai o effaith uniongyrchol nag mewn blynyddoedd blaenorol, mae'n awgrymu y gall y defnydd uchel o staff asiantaeth fod yn nodwedd ar gyflenwi gweithlu'r GIG am beth amser gan bod gwasanaethau'n ei chael hi'n anodd recriwtio tra bo'r galw am wasanaethau'n dal i fod yn uchel.

Arddangosyn 20: Holl wariant GIG Cymru ar staff asiantaeth 2017-2023, £ miliwn

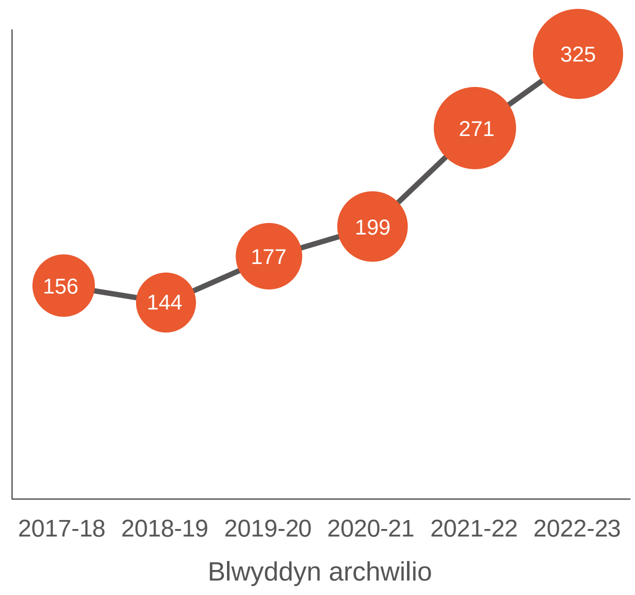

Ffynhonnell: Ffurflenni Monitro misol a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?
Beth yw cost gweithlu'r GIG?
Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU
Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?
I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?
Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?
A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?
A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?
Yn ôl Nesaf

Defnydd GIG Cymru o staff asiantaeth yn ôl rôl a rheswm

Mae **Arddangosyn 21** yn dangos mai'r meysydd lle cafwyd y gwariant mwyaf ar staff asiantaeth yw Nyrsio a Bydwreigiaeth gyda grwpiau staff Meddygol a Deintyddol yn dilyn wedyn.

Mae ein dadansoddiad ychwanegol ni o dueddiadau'n dynodi bod gwariant ar staff asiantaeth ym maes nyrsio wedi mwy na threblu dros y 6 blynedd ddiwethaf o £51 miliwn yn 2017-18 i £156 miliwn yn 2022-23.

Arddangosyn 21: Holl wariant GIG Cymru ar staff asiantaeth, 2022-23 £ Miliwn

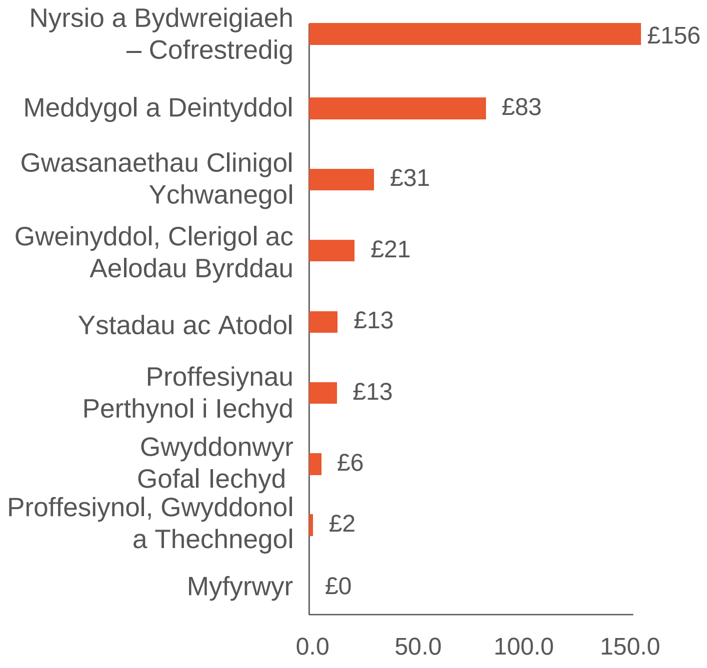

Ffynhonnell: Ffurflenni Monitro misol a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru

Mae **Arddangosyn 22** yn dangos mai swyddi gwag yw'r prif ffactor sy'n ysgogi'r defnydd o staff asiantaeth

Arddangosyn 22: Gwariant y GIG ar staff asiantaeth yn ôl rheswm, 2022-23

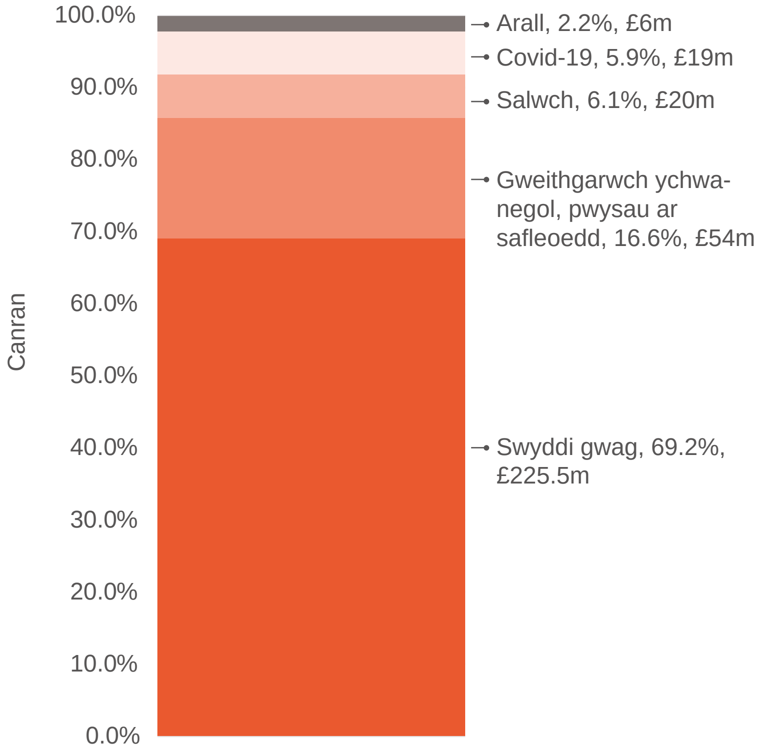

Ffynhonnell: Ffurflenni Monitro misol a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Meddygon teulu locwm fel canran o'r meddygon teulu sydd wedi cymhwyso'n llawn

Mae **Arddangosyn 23** yn dangos cyfran y meddygon teulu locwm a ddefnyddir ledled Cymru sy'n cael eu cyflogi dan y contract Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol ym maes Gofal Sylfaenol.

Ceir amrywiad amlwg ledled Cymru er bod y defnydd o feddygon teulu locwm ar y cyfan yn gymesur isel ar gyfer yr holl gyrff.

Arddangosyn 23: Defnydd o feddygon teulu locwm (CagALI) fel canran o'r holl feddygon teulu sydd wedi cymhwyso'n llawn, yn ôl Bwrdd Iechyd, Medi 2022

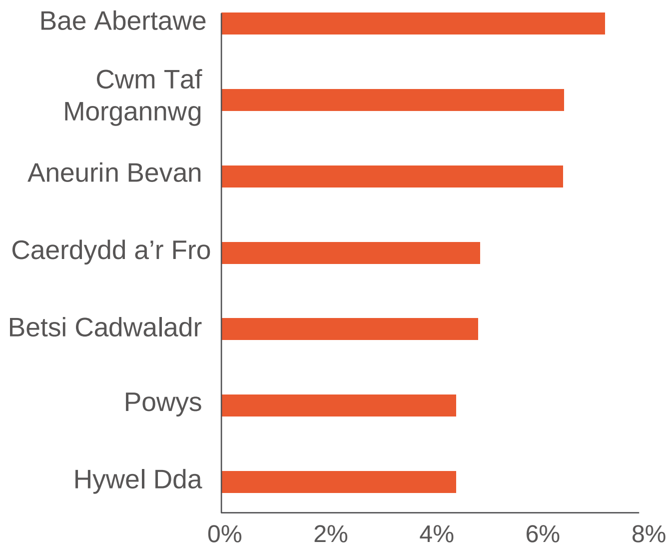

Ffynhonnell: StatsCymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

06 Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

Y duedd ledled Cymru gyfan o ran absenoldeb oherwydd salwch

Mae lefelau absenoldeb oherwydd salwch yn her sylweddol i gyrff iechyd, yn enwedig pan fo'r pwysau ar wasanaethau mor fawr.

Ers 2017, mae lefel absenoldeb oherwydd salwch wedi cynyddu, ac wrth reswm fe dyfodd ar gyfradd uwch ar ddechrau'r pandemig ond mae wedi parhau i gynyddu ers hynny.

Er bod cyfradd absenoldeb oherwydd salwch o oddeutu 6.9% i'w gweld yn gymesur fach, mae'r effaith yn sylweddol. Mae colli 6.9% o staff yn cyfateb i golli oddeutu 6,300 o staff CagALI i absenoldeb oherwydd salwch yn 2022-23, sy'n gyfwerth ag oddeutu 1.4 miliwn o ddiwrnodau gwaith.

Arddangosyn 24: Yr holl absenoldeb oherwydd salwch yn GIG Cymru, 2012-2022

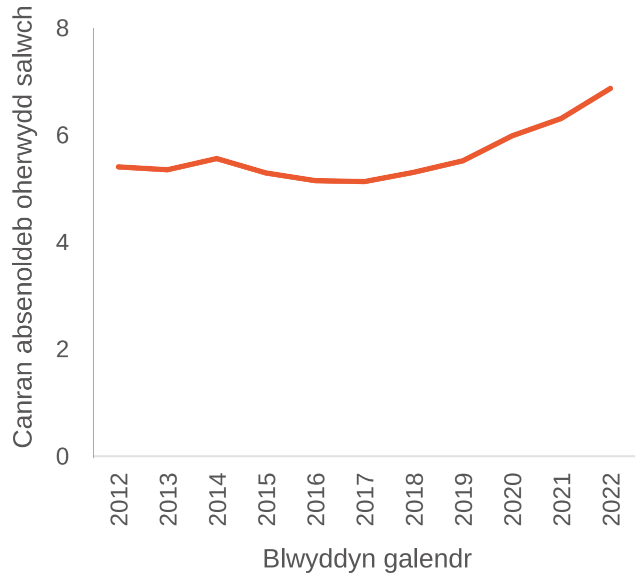

Ffynhonnell: StatsCymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Rhesymau dros absenoldeb oherwydd salwch

Mae GIG Cymru yn cofnodi'r rhesymau dros absenoldeb oherwydd salwch ar system gyffredin ledled Cymru, y Cofnod Staff Electronig. O 2016-17 ymlaen, gorbryder a straen fu'r prif reswm pam fod staff wedi cymryd absenoldeb oherwydd salwch, gyda hynny'n rhoi cyfrif am 27% o'r achosion ar gyfartaledd dros y 7 mlynedd ddiwethaf.

Fel y byddai rhywun yn ei ddisgwyl roedd cynnydd sylweddol yn niferoedd y staff sy'n cymryd absenoldeb oherwydd salwch o ganlyniad i glefydau heintus a thwf mewn problemau gyda'r frest a phroblemau anadlol yn ystod y pandemig.

Arddangosyn 25: Absenoldeb oherwydd salwch yn ôl rheswm, y pedwar prif reswm yn 2022-23

28%
Gorbryder/ Straen

8%
Clefydau heintus

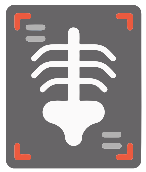

12%
Achosion cyhyrysgerbydol eraill

8%
Achosion anhysbys

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Cyfraddau absenoldeb oherwydd salwch fesul corff

Mae **Arddangosyn 26** yn dangos amrywiad sylweddol mewn absenoldeb oherwydd salwch fesul corff iechyd. Gallai hyn fod yn rhannol gysylltiedig â gwahanol amgylcheddau gweithio, gwahanol bwysau ar wasanaethau, rheolaethau'n cael eu rhoi ar waith yn wahanol ac effeithiolrwydd mesurau ataliol a chymorth.

Mae Archwilio Cymru wedi adrodd yn flaenorol ar gefnogi lles staff yn y GIG, yn ein hadroddiad Gofalu am y Gofalwyr? Mae'r adroddiad yn canolbwyntio ar les yn ystod y pandemig, ond mae llawer o'r canfyddiadau yr un mor berthnasol yn awr.

Arddangosyn 26: Canran absenoldeb oherwydd salwch fesul sefydliad, 2022 (blwyddyn galendr)

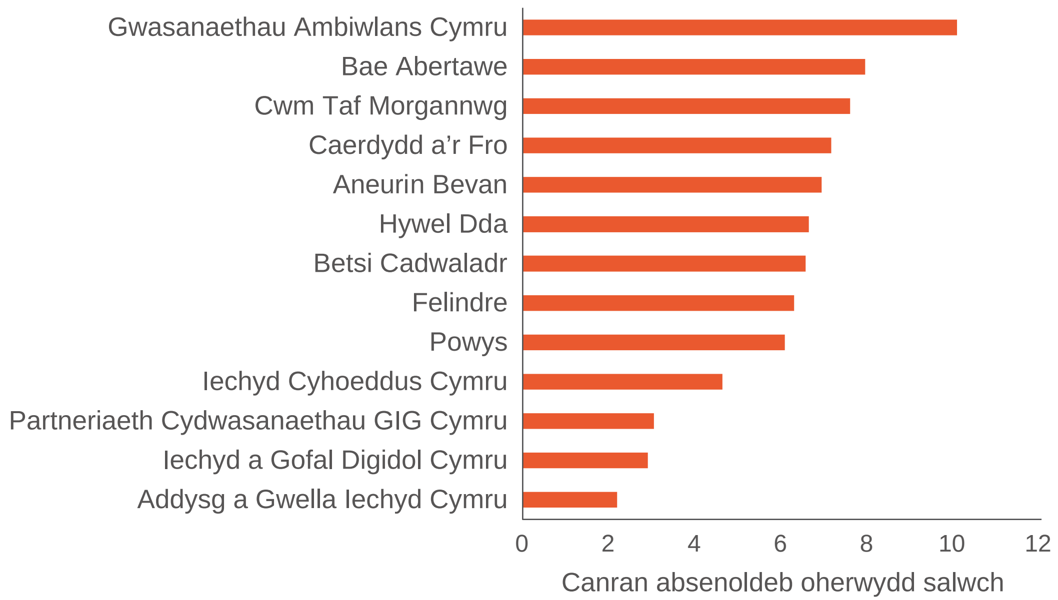

Ffynhonnell: StatsCymru

Sut y mae gweithlu’r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu’r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu’r GIG yng Nghymru’n cymharu â gweddill y DU

Beth yw’r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae’r GIG yng Nghymru’n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw’r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw’r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru’n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

07 A yw’r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

Gweithio’n rhan-amser yn GIG Cymru – Cyfradd gyfranogi

Mesur o weithio’n rhan-amser ar draws gweithlu sefydliad yw’r ‘gyfradd gyfranogi’. Po uchaf fo’r gyfradd gyfranogi, po fwyaf o oriau ar gyfartaledd y bydd unigolyn yn eu gweithio bob wythnos.

Byddai cyfranogiad o 100% yn golygu bod yr holl staff yn gweithio wythnosau gwaith llawn. Byddai cyfradd gyfranogi o 80% ar gyfer sefydliad yn golygu ar gyfartaledd bod eu gweithlu’n gweithio 4 allan o 5 diwrnod mewn wythnos waith.

Arddangosyn 27: Cyfradd Gyfranogi GIG Cymru, yn ôl rhywedd, Mawrth 2023

86% Menywod **94%** Dynion

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Arddangosyn 28: Cyfradd gyfranogi (mesur o weithio’n rhan-amser), Mawrth 2023, yn ôl oedran

Mae’r siart uchod yn dangos fel rheol bod llai o bobl yn gweithio’n rhan-amser hyd at 30 oed. Rhwng 30 a 55 oed mae’r arfer o weithio’n rhan-amser yn cynyddu a’r tu hwnt i 56 oed, ceir newid amlwg i fod â mwy o staff yn gweithio’n rhan-amser.

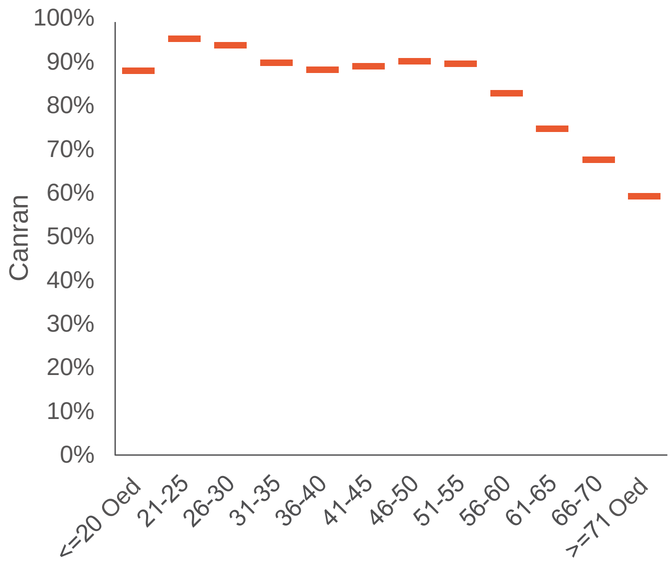

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Gweithio hyblyg gan feddygon teulu a rhywedd meddygon teulu

Mae cyfran fawr o feddygon teulu sydd wedi cymhwyso'n llawn ym maes gofal sylfaenol yn gweithio'n rhan-amser. O ran hyfforddiant, rydym yn amcangyfrif, am bob 10 meddyg teulu llawn-amser y mae eu hangen yng Nghymru, y byddai angen hyfforddi oddeutu 15 o bobl i weddu i arddulliau gweithio cyfredol.

Arddangosyn 29: Canran y meddygon teulu sy'n gweithio'n llawn-amser o'i gymharu â'r ganran sy'n gweithio'n rhan-amser yn ôl rhywedd, Medi 2022

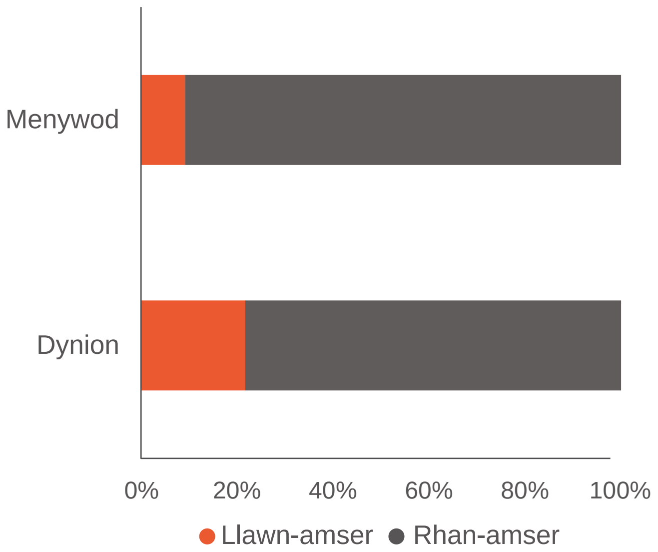

Ffynhonnell: StatsCymru

Mae GIG Cymru wedi profi newid hirdymor yn rhywedd meddygon teulu sy'n gweithio ym maes gofal sylfaenol yng Nghymru. Mae'n anodd egluro achos y newidiadau hyn, ond gallent fod i'w priodoli'n rhannol i'r gallu i fabwysiadu arferion gweithio hyblyg mewn lleoliadau gofal sylfaenol.

Arddangosyn 30: Meddygon teulu sy'n gweithio ym maes gofal sylfaenol yn ôl rhywedd, Cymru Gyfan, 2012-2022

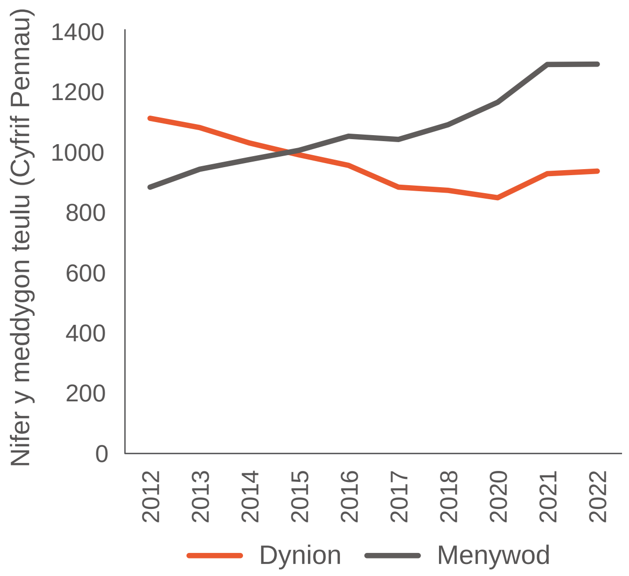

Ffynhonnell: StatsCymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Ethnigrwydd gweithlu GIG Cymru

Mae data'r GIG ar ethnigrwydd y gweithlu ar y cyfan yn dangos cynnydd o ran cyflogi grwpiau ethnig lleiafrifol.

Sylwer: Mae data ar ethnigrwydd yn cael ei gasglu gan gyrff iechyd. Mae mwy o bobl yn cwblhau'r maes data yma sy'n gwella dibynadwyedd dros amser. Yn 2022-23, dim ond 3.7% wnaeth ddim darparu manylion eu hethnigrwydd. Serch hynny, fe wnaeth gwaith a wnaed gan y GIG amlygu, mewn rhai achosion, y dylid trin cywirdeb y data ar ethnigrwydd â phwyll.

Arddangosyn 31: Cyfran y gweithlu yn ôl ethnigrwydd (heb gynnwys y grŵp ethnig gwyn)

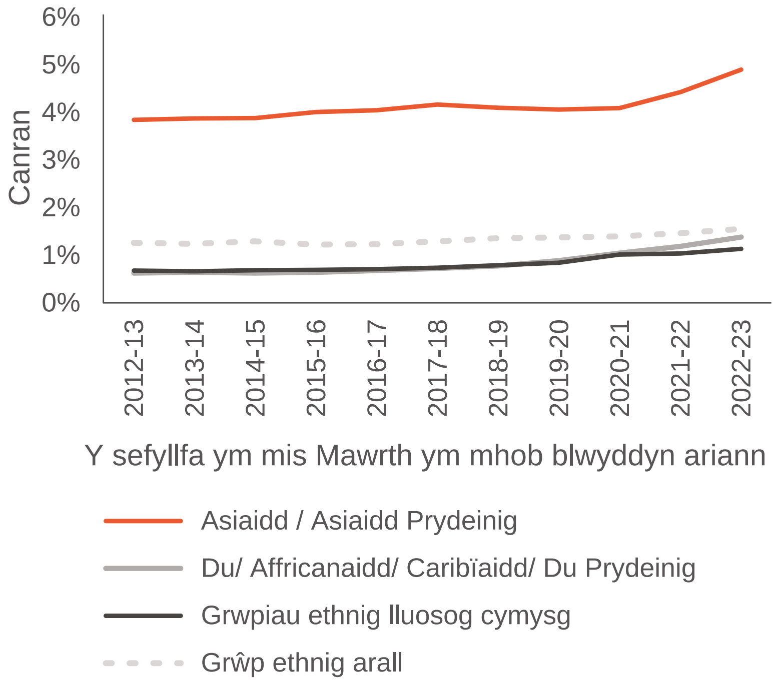

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Anabledd yng ngweithlu GIG Cymru

Mae canran y staff sy'n eu hystyried eu hunain yn anabl wedi cynyddu dros y 5 mlynedd ddiwethaf ledled Cymru. Mae'r gyfran uchaf o staff sy'n ystyried eu bod yn anabl i'w chawl yn y grwpiau staff Proffesiynau Perthynol i Iechyd (4.6%) a Gweinyddol a Chlerigol (4.3%).

Arddangosyn 32: Staff GIG Cymru sy'n eu hystyried eu hunain yn anabl (2017-2023)

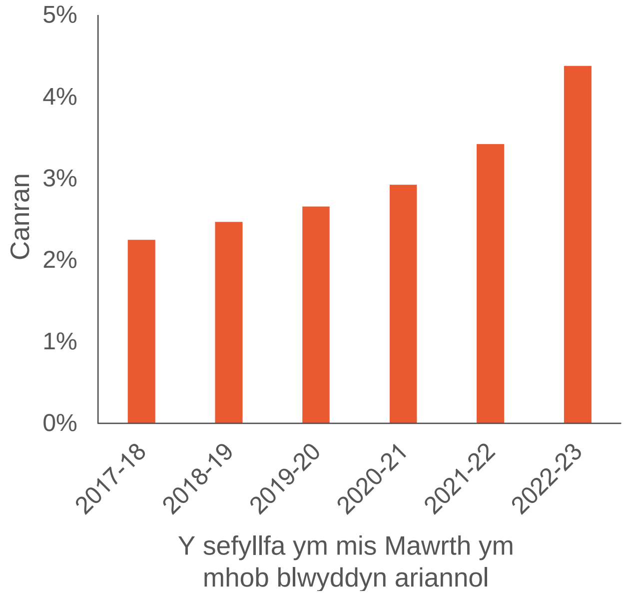

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Arddangosyn 33: Canran y staff sy'n datgan eu bod yn anabl, fesul grŵp staff, 2022-23

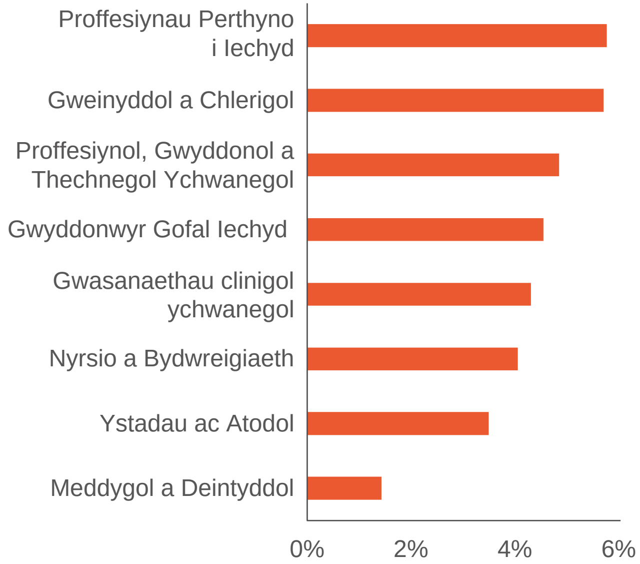

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Sylwer: Mae data ar anabledd yn cael ei gasglu gan gyrff iechyd. Mae'r cyfraddau cwblhau ar gyfer y maes data hwn yn cynyddu sy'n gwella dibynadwyedd dros amser. Serch hynny, dylid trin y data â phwyll.

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Gallu i siarad Cymraeg

Nid yw oddeutu traean (30%) o staff GIG Cymru wedi datgan eu cymhwysedd mewn Cymraeg yn y Cofnod Staff Electronig. Ond o'r rhai sydd wedi, mae 59% o staff wedi dynodi nad oes ganddynt unrhyw sgiliau a dim ond oddeutu 13% sydd wedi dweud bod ganddynt sgiliau Cymraeg ar lefel uwch neu lefel gloywi.

Ar gyfer cleifion sy'n siaradwyr Cymraeg iaith gyntaf, gall effeithio ar eu profiad. Gall effeithio ar eu gallu i ddeall eu diagnosis, beth allai ei olygu i'w ffordd o fyw a'r opsiynau o ran triniaeth os na allant gyfathrebu yn eu hiaith gyntaf.

Efallai y bydd cyfleoedd pellach i annog yr unigolion hynny â sgiliau Cymraeg i hyfforddi yng Nghymru i helpu i feithrin gweithlu cynaliadwy a ffyniannus ar gyfer y GIG yng Nghymru a gwella sgiliau Cymraeg.

Arddangosyn 34: Gallu i Siarad Cymraeg, 2022-23*

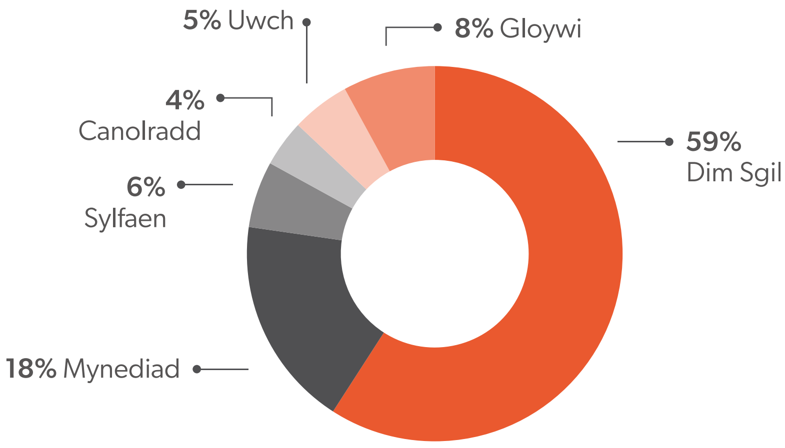

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Sylwer: Mae GIG Cymru'n cofnodi 6 lefel o allu i siarad Cymraeg

- Dim sgiliau
- Mynediad
- Sylfaen
- Canolradd
- Lefel Uwch
- Gloywi.

Gweler: Lefelau Dysgu | Dysgu Cymraeg am ragor o wybodaeth

Sylwer: *Dadansoddiad o'r rhai sydd wedi datgan eu gallu i siarad Cymraeg. Fel a nodir uchod, nid yw 30% o staff wedi datgan eu cymhwysedd mewn Cymraeg.

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

08 A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Hyfforddiant meddygol yng Nghymru

Ar gyfartaledd, ers 2016, bu twf bach yn nifer y bobl sy'n cwblhau eu hyfforddiant staff meddygol yng Nghymru bob blwyddyn. Fodd bynnag, mae twf rhagamcanol yn y galw am ofal sy'n deillio o boblogaeth fwyfwy oedrannus yn dwyn risg sylweddol na fydd y cyflenwad yn y dyfodol yn ateb y galw.

Arddangosyn 35: Niferoedd y graddedigion sy'n cwblhau eu cymhwyster meddygol cychwynnol 2013-2022

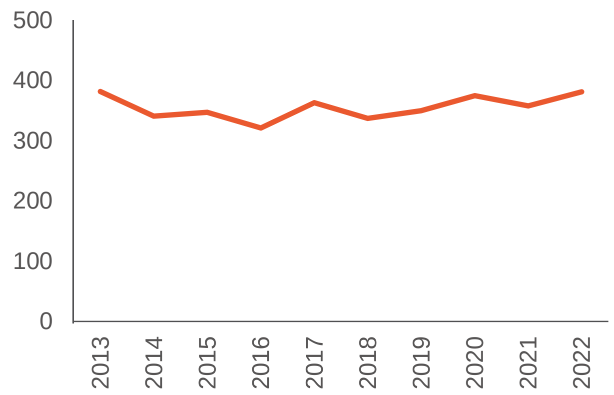

Ffynhonnell: Dadansoddiad Archwilio Cymru o GMC data explorer, Cyrchwyd ym mis Chwefror 2023

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Mae llawer o'r meddygon a wnaeth eu cymhwyster meddygol cychwynnol yng Nghymru'n ymarfer y tu allan i Gymru wedi hynny. O'r 9,153 o feddygon a wnaeth eu cymhwyster meddygol cychwynnol yng Nghymru ac sydd wedi'u cofrestru gyda'r Cyngor Meddygol Cyffredinol ar hyn o bryd, mae ymhell dros eu hanner bellach yn ymarfer mewn rhan arall o'r DU.

Arddangosyn 36: Cyrchfan meddygon cofrestredig a gwblhaodd eu cymhwyster meddygol cychwynnol yng Nghymru, o ran y sefyllfa ym mis Chwefror 2023

9,153 o feddygon ar gofrestr y CNB wedi'u hyfforddi yng Nghymru

3,975 meddyg wedi aros yng Nghymru

169 o feddygon wedi'u cofrestru yn yr Alban

4,959 o feddygon wedi'u cofrestru yn Lloegr

50 o feddygon wedi'u cofrestru yng Ngogledd Iwerddon

Ffynhonnell: Dadansoddiad Archwilio Cymru o GMC data explorer, Cyrchwyd ym mis Chwefror 2023

Yn ôl Nesaf

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

Staffio meddygol yng Nghymru – o ble y daw meddygon sy'n gweithio yng Nghymru?

Mae **Arddangosyn 37** yn dangos ble y gwnaeth meddygon sy'n gweithio yng Nghymru eu hyfforddiant meddygol cychwynnol. O ran y sefyllfa ym mis Chwefror 2023, fe wnaeth 29% o'r meddygon a oedd yn gweithio yng Nghymru eu hyfforddiant meddygol cychwynnol yng Nghymru. Yn Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon, 55%, 63% a 63% yn y drefn honno oedd y ffigyrau cyfatebol. Mae hyn yn dynodi bod mwy o ddibyniaeth yng Nghymru ar staffio meddygol o blith y rhai a wnaeth eu hyfforddiant gwreiddiol y tu allan i Gymru.

Arddangosyn 37: Canran y meddygon sydd wedi'u cofrestru i weithio yng Nghymru yn ôl lleoliad eu cymhwyster meddygol cychwynnol, o ran y sefyllfa ym mis Chwefror 2023

29%	2%	34%	0.4%	6%	29%
wedi'u hyfforddi yng Nghymru	wedi'u hyfforddi yn yr Alban	wedi'u hyfforddi yn Lloegr	wedi'u hyfforddi yng Ngogledd Iwerddon	wedi'u hyfforddi yn Ardal Economaidd Ewrop	wedi'u hyfforddi'n Rhyngwladol

Ffynhonnell: Dadansoddiad Archwilio Cymru o GMC data explorer, Cyrchwyd ym mis Chwefror 2023

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Addysg nyrsio yng Nghymru

Mae **Arddangosyn 38** yn dangos twf cyson yn niferoedd y lleoedd addysg nyrsio sydd ar gael a niferoedd y myfyrwyr a leolir mewn hyfforddiant. Er bod y twf yn gadarnhaol, nid yw'r holl leoedd sydd ar gael yn cael eu llenwi, ni fydd pawb sy'n ymgymryd â hyfforddiant yn ei gwblhau ac ni fydd rhai sy'n ei gwblhau'n aros yng Nghymru.

Mae **Arddangosyn 39** yn dangos y 'gyfradd llenwi'. Dyma gyfran y lleoedd addysg a llenwyd, a safodd yn 91% yn 2021-22

Arddangosyn 38: Niferoedd y bobl yn mynd i mewn i addysg nyrsio yng Nghymru

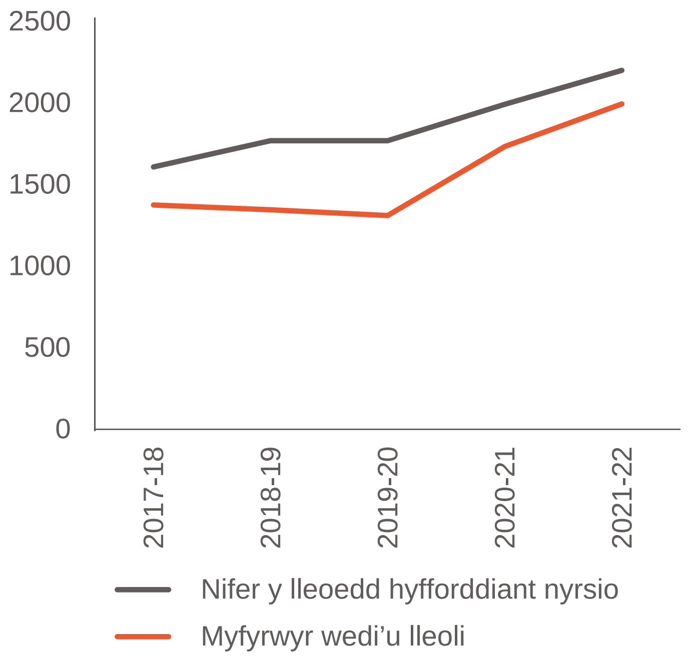

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Arddangosyn 39: Cyfradd lenwi addysg nyrsio 2021-22

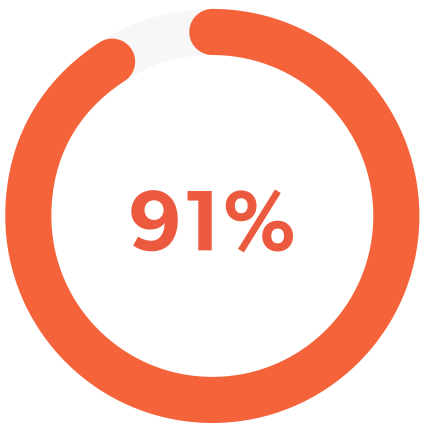

Ffynhonnell: Addysg a Gwella Iechyd Cymru

Yn ôl Nesaf

Sut y mae gweithlu’r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu’r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu’r GIG yng Nghymru’n cymharu â gweddill y DU

Beth yw’r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae’r GIG yng Nghymru’n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw’r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw’r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru’n tyfu ei staff ei hun?

Yn ôl Nesaf

I ble mae nyrsys yn mynd ar ôl cael addysg nyrsio yng Nghymru?

Mae **Arddangosyn 40** yn dangos bod y rhan fwyaf o nyrsys sy’n cael addysg yng Nghymru’n aros yng Nghymru. Ond mae lleiafrif bach yn symud allan o Gymru ar ôl cwblhau eu haddysg.

*Nodiadau:

Mae cofrestr y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth yn cofnodi ble y mae nyrsys yn byw yn hytrach na ble y maent yn gweithio. Nid yw’r holl nyrsys sydd wedi’u cofrestru yng Nghymru’n gweithio yng Nghymru. Bydd peth cymudo dros y ffin i weithio y tu allan i’r wlad y maent yn byw ynddi. Nid yw cronfa ddata’r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth yn darparu dadansoddiad o weithio trawsffiniol ac felly dylid ystyried mai amcangyfrif yw’r data cofrestru a ddefnyddiwyd ar gyfer y dadansoddiad hwn.

Ni fydd rhai nyrsys sydd wedi’u cofrestru wrthi’n gweithio.

Arddangosyn 40: Cyrchfan nyrsys a addysgwyd yng Nghymru, o ran y sefyllfa ym mis Medi 2022*

31,025 o nyrsys ar gofrestr y CNB wedi’u hyfforddi yng Nghymru

26,707 wedi aros yng Nghymru

110 o nyrsys wedi’u cofrestru yn yr Alban

4,048 o nyrsys wedi’u cofrestru yn Lloegr

48 o nyrsys wedi’u cofrestru yng Ngogledd Iwerddon

112 o nyrsys wedi’u cofrestru’r tu allan i’r DU

Ffynhonnell: Cofrestr y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth

Sut y mae gweithlu'r GIG yn newid?

Beth yw cost gweithlu'r GIG?

Sut y mae lefelau gweithlu'r GIG yng Nghymru'n cymharu â gweddill y DU

Beth yw'r her recriwtio i GIG Cymru?

I ba raddau y mae'r GIG yng Nghymru'n dibynnu ar staff dros dro?

Beth yw'r sefyllfa o ran absenoldeb oherwydd salwch?

A yw'r GIG yn gyflogwr mwy hyblyg a chyfartal?

A yw GIG Cymru'n tyfu ei staff ei hun?

Nyrsio yng Nghymru – o ble y daw nyrsys?

O ran y sefyllfa ym mis Medi 2022, roedd 38,901 o nyrsys cofrestredig yng Nghymru, y cafodd 26,707 (69%) ohonynt eu haddysg nyrsio yng Nghymru. Er i raddau llai helaeth na staff meddygol, mae Cymru'n ddibynnol ar niferoedd sylweddol o nyrsys (oddeutu 30 y cant) o'r tu allan i'r wlad.

Arddangosyn 41: Canran y nyrsys sydd wedi'u lleoli yng Nghymru yn ôl gwlad/lleoliad eu haddysg nyrsio, o ran y sefyllfa ym mis Medi 2022*

69%	1%	21%	0.1%	1%	8%
wedi'u hyfforddi yng Nghymru	wedi'u hyfforddi yn yr Alban	wedi'u hyfforddi yn Lloegr	wedi'u hyfforddi yng Ngogledd Iwerddon	wedi'u hyfforddi yn Ardal Economaidd Ewrop	wedi'u hyfforddi'n Rhyngwladol

Ffynhonnell: Cofrestr y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth

Sylwer: *Mae cofrestr y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth yn cofnodi ble y mae nyrsys yn byw yn hytrach na ble y maent yn gweithio. Nid yw'r holl nyrsys sydd wedi'u cofrestru yng Nghymru'n gweithio yng Nghymru. Bydd peth cymudo dros y ffin i weithio y tu allan i'r wlad y maent yn byw ynddi. Nid yw cronfa ddata'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth yn darparu dadansoddiad o weithio trawsffiniol ac felly dylid ystyried mai amcangyfrif yw'r data cofrestru a ddefnyddiwyd ar gyfer y dadansoddiad hwn.

Yn ôl Nesaf

Talfyriadau a therminoleg

Termau a ddefnyddir yn yr adroddiad hwn

Term	Esboniad
Agenda ar gyfer Newid (A4C)	Mae Agenda ar gyfer Newid yn cyfeirio at strwythur tâl ac amodau ar gyfer y GIG a gyflwynwyd yn 2004.
Cyfradd gyfranogi	Mae'r 'gyfradd gyfranogi' yn fesur o weithio'n rhan-amser ar draws gweithlu sefydliad. Y cyfartaledd Cyfwerth ag Amser Llawn (CagALl) ar draws y gweithlu ydyw. Byddai cyfranogiad o 100% yn golygu bod yr holl staff yn gweithio wythnosau gwaith llawn. Byddai cyfradd gyfranogi o 80% ar gyfer sefydliad yn golygu bod ei weithlu ar gyfartaledd yn gweithio 4 allan o 5 niwrnod mewn wythnos waith.
Cyfrif Pennau	Nifer wirioneddol y bobl sy'n gweithio mewn sefydliad. Byddai dau o bobl sy'n gweithio 18.75 awr yr wythnos yn cyfrif fel 1 cyfwerth ag amser llawn, ond 2 fyddai'r cyfrif pennau.
Cyfwerth ag amser llawn neu gyfwerth ag amser cyflawn	Mae Cyfwerth ag Amser Llawn (CagALl) yn fesur safonedig o lwyth gwaith person cyflogedig ac yn ei gwneud yn bosibl mynegi cyfanswm llwyth gwaith y gweithlu mewn nifer cyfwerth o staff amser llawn. Mae 1.0 CagALl yn cyfateb i waith llawn-amser o 37.5 awr yr wythnos, byddai CagALl o 0.5 yn cyfateb i 18.75 awr yr wythnos.

Term	Esboniad
Cyngor Meddygol Cyffredinol	Caiff cylch gwaith y Cyngor Meddygol Cyffredinol ei ddiffinio gan Ddeddf Feddygol 1983 ac mae’n cwmpasu pum maes gan gynnwys: Cynnal cofrestr feddygol, gosod safonau ar gyfer meddygon, sicrhau ansawdd hyfforddiant, ailddilysu meddygon i sicrhau eu bod yn cyrraedd safonau ac yn rhoi gofal da, ac ymchwilio i bryderon ynghylch meddygon.
Cymhwyster meddygol cychwynnol	Mae cymhwyster meddygol cychwynnol yn golygu’r radd feddygol israddedig sy’n rhoi’r hawl i gofrestru dros dro gyda’r Cyngor Meddygol Cyffredinol.
Cymysgedd o sgiliau/cymysgedd o raddau staff	Proffil y sgiliau a’r graddau Agenda ar gyfer Newid sy’n gweithio mewn sefydliad neu ran ohono.
Gwasanaethau deintyddol cyffredinol	Daeth contractau gwasanaethau deintyddol cyffredinol i rym yn 2006. Darperir gwasanaethau deintyddol cyffredinol gan ymarferwyr deintyddol cyffredinol sy’n gontractwyr annibynnol h.y. deintyddion y stryd fawr.
Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol	Daeth Contract Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol Cymru i rym o 1 Ebrill 2004.

Term	Esboniad
Meddygon Cofrestredig a Thrwyddedig	Rhaid i feddygon sy'n ymarfer yng Nghymru fod wedi'u trwyddedu a'u cofrestru gyda'r Cyngor Meddygol Cyffredinol. Canllaw i'r gofrestr feddygol – Y Cyngor Meddygol Cyffredinol (gmc-uk.org)
Nifer y swyddi staff	Nifer gytunedig y swyddi staff a gyllidir mewn sefydliad.
Staff asiantaeth (GIG)/Meddygon teulu locwm	Mae staff asiantaeth yn aelodau o staff dros dro nad ydynt wedi'u contractio'n uniongyrchol gan gorff iechyd. Mae cyrff iechyd yn aml yn defnyddio asiantaethau masnachol i lenwi swyddi gwag byrdymor a chyflenwi yn ystod absenoldeb oherwydd salwch. Yn debyg i staff asiantaeth y GIG, mae meddygon teulu locwm yn staff sy'n ymarfer ym maes gofal sylfaenol nad oes ganddynt gontract cyflogaeth llawn gyda phractis meddygon teulu.
Trosiant staff	Nifer neu ganran y staff sy'n gadael y sefydliad mewn blwyddyn benodol yw hyn.
Uwch Ymarferwyr	Daw uwch ymarferwyr clinigol o ystod o gefndiroedd proffesiynol megis nyrsio, fferylliaeth, parafeddygon a therapyddion. Gweithwyr gofal iechyd proffesiynol ydynt â sgiliau a gwybodaeth a wnaeth eu galluogi i ymgymryd â rolau a chyfrifoldebau ehangedig wrth ofalu am gleifion.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn annibynnol o'r Senedd ac o lywodraeth. Mae'n archwilio ac yn ardystio cyfrifon Llywodraeth Cymru a'r cyrff cyhoeddus sy'n gysylltiedig â hi ac a noddir ganddi, gan gynnwys cyrff y GIG. Mae ganddo'r pŵer i gyflwyno adroddiadau i'r Senedd ar ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y defnydd a wna'r sefydliadau hynny o'u hadnoddau wrth gyflawni eu swyddogaethau, a sut y gallent wella'r defnydd hwnnw.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol hefyd yn archwilio cyrff llywodraeth leol yng Nghymru, mae'n cynnal astudiaethau gwerth am arian mewn llywodraeth leol ac yn arolygu cydymffurfiaeth gydag anghenion Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn ymgymryd â'i waith gan ddefnyddio staff ac adnoddau eraill a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru, sydd yn fwrdd statudol wedi'i sefydlu ar gyfer y nod hwnnw ac i fonitro a chynghori'r Archwilydd Cyffredinol.

© Archwilydd Cyffredinol Cymru 2023

Archwilio Cymru yw brand ymbarél Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân gyda'u swyddogaethau cyfreithiol eu hunain. Nid yw Archwilio Cymru ei hun yn endid cyfreithiol. Er bod gan yr Archwilydd Cyffredinol y swyddogaethau archwilio ac adrodd a ddisgrifir uchod, prif swyddogaethau Swyddfa Archwilio Cymru yw darparu staff ac adnoddau eraill ar gyfer arfer swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol, ac i fonitro a chynghori'r Archwilydd Cyffredinol.

Cewch ailddefnyddio'r cyhoeddiad hwn (heb gynnwys y logos) yn rhad ac am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng. Os byddwch yn ei ailddefnyddio, rhaid i chi ei ailddefnyddio'n gywir ac nid mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint Archwilydd Cyffredinol Cymru a rhaid rhoi teitl y cyhoeddiad hwn. Lle nodwyd deunydd hawlfraint unrhyw drydydd parti bydd angen i chi gael caniatâd gan ddeiliaid yr hawlfraint dan sylw cyn ei ailddefnyddio.

Am fwy o wybodaeth, neu os ydych angen unrhyw un o'n cyhoeddiadau mewn ffurf ac/neu iaith wahanol, cysylltwch â ni drwy ffonio 029 2032 0500 neu drwy e-bostio post@archwilio.cymru. Rydym yn croesawu galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Gallwch ysgrifennu atom hefyd, yn Gymraeg neu'n Saesneg, a byddwn yn ymateb yn yr iaith rydych chi wedi ei defnyddio. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

This document is also available in English.

Archwilio Cymru
1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd, CF10 4BZ

Ffôn 02920 320 500

E-bost post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.cymru

Twitter @WalesAudit

This document is also available in English